

3.4.4 Særlige arkæologiske beskyttelsesområder

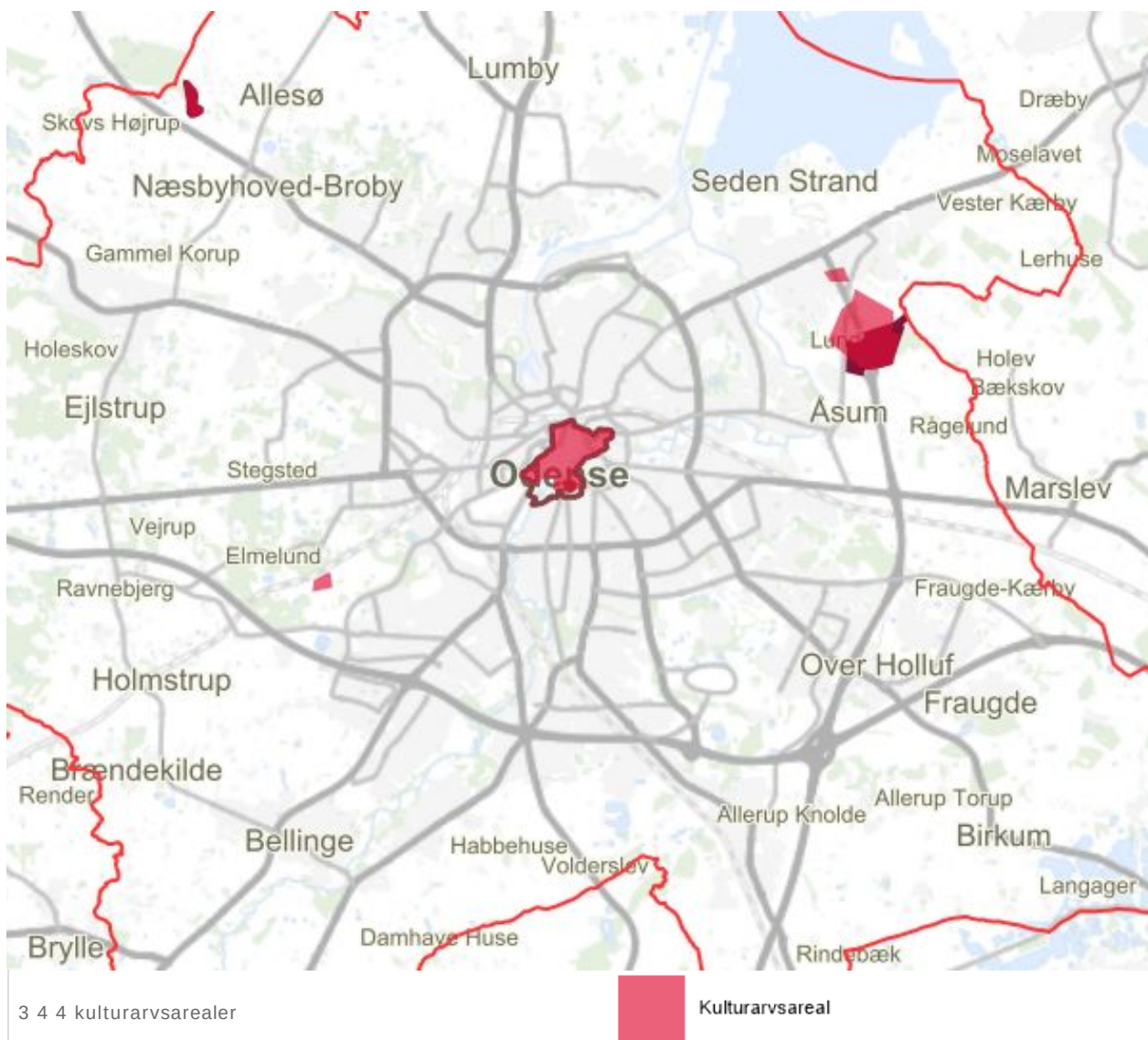
Mennesket har sat sit præg på landskabet omkring Odense siden oldtiden. Gennem tiden har det efterladt en lang række spor – både synlige og nogle, der i dag er gemt under jorden.

Selv om fortidsminderne ikke er synlige, kan den historiske identitet i et område fastholdes ved hjælp af for eksempel vejnavne, informationsskilte og rekonstruktioner.

Disse arealer er udpeget som særlige arkæologiske (andre steder benævnt kulturhistoriske) beskyttelsesområder og kulturarvsarealer.

Særlige ærkæologiske beskyttelsesområder rummer en stor koncentration af betydningsfulde kulturspor fra såvel en forhistorisk (fra 12.000 f.kr. til 1086 e.kr.) som historisk tid (efter 1086 e.kr.).

Kulturarvsarealer er en landsdækkende kortlægning af middelalderbyer samt særligt bevaringsværdige arkæologiske lokaliteter, der ikke er fredede. Vikingeborgen Nonnebakken er en af disse områder, der kan læses mere om [her](#).

3 4 4 nonnebakken		Nonnebakken
3 4 4 bufferzone for nonnebakken		Bufferzone for Nonnebakken
3 4 4 særlige kulturhistoriske beskyttelsesområder		Særlig kulturhistorisk beskyttelsesområde
Kommunegrænse		Kommunegrænse

3.4.4.a

Anvendelse indenfor særlige arkæologiske beskyttelsesområder

I de særlige arkæologiske beskyttelsesområder kan der alene meddeles tilladelse til og planlægges for bebyggelse og anlæg af ganske ubetydeligt omfang.

Der kan ikke tillades vandindvinding, der medfører sænkning af vandstanden i søer, moser og kilder med særlige kulturhistoriske/arkæologiske beskyttelsesinteresser.

3.4.4.b

Kulturarvsarealer

Inden for de udpegede kulturarvsarealer er der stor forekomst af arkæologiske fund.

Kulturarvsarealerne har som funktion at advare potentielle bygherrer om, at der er væsentlige fortidsminder i et område, og der kan med fordel tages særlige hensyn i forbindelse med anlægsarbejder inden for disse, så fortidsminderne bevares på stedet. Der gives normalt ikke tilskud til udgifterne til bygherrebetalte arkæologiske undersøgelser inden for et kulturarvsareal.

Særlige kulturhistoriske beskyttelsesområder

I Odense Kommune er der to udpegninger: En ved Søndermark, nord for Åsum, og en ved Viemosen, nordvest for Næsbyhoved-Broby.

Udpegningen er uforenelig med skovrejsning.

Søndermarken

Søndermarken er et stort område med flere betydelige bebyggelsesspor fra jernalderen.

Byudviklingen ved Seden Syd og etableringen af Ring 3 øst har reduceret området.

Viemosen

Viemosen er en offermose fra yngre romersk jernalder (år 200-400 e.Kr.)

Mosen blev udgravet i årene fra 1850-1865.

Kulturarvsarealer

Kulturarvsarealer er en landsdækkende kortlægning af middelalderbyer samt særligt bevaringsværdige arkæologiske lokaliteter, der ikke er fredede.

Kulturarvsarealerne har ikke retsvirkning, men skal sikre, at der i en fremtidig planlægning skal redegøres om, at der inden for disse områder er særlig mulighed for at støde på arkæologiske fund.

Der er i Odense Kommune udpeget 5 kulturarvsarealer: Viemose, Lundsgård, Seden Syd, Troelsgård Øst og Middelalderbyen Odense.

Viemosen

Viemosen er en offermose fra yngre romersk jernalder (år 200-400 e.Kr.).

Mosen blev udgravet i årene fra 1850-1865.

En stor del af fundene, der er krigsbytteofre, opbevares i Odense Bys Museer.

Lundsgård

Lundsgård-komplekset består af såvel grave som bopladsspor overvejende fra det 4.-5. århundrede.

Pladsen har været kendt, siden det første fund blev registreret her i 1851.

Lundsgård må tolkes som værende en centralplads med en merkantil – og antagelig tillige politisk og religiøs – betydning.

Seden Syd

Ved omfattende udgravninger i årene 1997-2004 forud for byggeri og anlæggelse af ringvej er der påvist massive bebyggelsesspor over et cirka 30.000 kvadratmeter stort område.

Bopladsområdet tolkes som en værkstedsplads, der især har været i funktion i 4.-5. århundrede, og hvor tekstil- og metalhåndtering har været bærende erhverv.

Troelsgård øst

Der er ved prøvegravninger påvist massive, meget velbevarede og videnskabeligt set meget informative jordfaste fortidsminder fra en boplads, dateret til cirka år 100-200 e.Kr.

Lokaliteten tolkes som en værkstedsplads af samme karakter som centralpladserne ved Seden og Lundsgård.

Middelalderbyen i Odense

I byens undergrund findes rester af en lang række anlæg – klostre, kirker, kirkegårde, befæstningsanlæg (Nonnebakken) samt omfattende spor efter bebyggelse, herunder bygninger af træ og kældre af sten, brønde samt en rig variation af anlægstyper fra tidlig middelalder og frem efter.

GRØN STORBY

Nonnebakken

Centralt i Odense ligger Nonnebakken, der i vikingetiden rummede en kæmpemæssig ringborg med en diameter på 180 meter. Anlægget er én af minimum fem ringborge, som kong Harald Blåtand lod opføre omkring år 980. Den nu udjævnede borgbanke, hvorpå Odd Fellow Logen i dag ligger, og enkelte andre spor kan anes i terrænet, men øvrige dele af borgen ligger godt bevaret, men gemt under den moderne by.

En ansøgning om optagelse af Nonnebakken sammen med de øvrige 4 ringborge på UNESCO's Verdensarvs liste er under udarbejdelse.

Kortbilag: 3.4.4 Særlige arkæologiske beskyttelsesområder

